

Inledning

Detta är den nya svenska redaktionens första stolta nummer. Innehållet markerar en övergång i tidsskriftens historia från revolutionär retorik till förberedande praktisk revolution!

Temat är de nya gränser samhället måste sätta för våra aktiviteter och vilka nya mål och moraluppfattningar vi måste skaffa oss.

Kan vi t ex styra samhällsekonomin på ett ur social synpunkt bättre sätt än för närvarande? En början vore att ändre banksystemets sätt att fungera. *Udo Reifner* ger praktiskt genomförbara förslag i sin artikel om social bankverksamhet.

Han framhåller penningen som exempel på en nyttig lögn. Pengen är ju i sig ingenting värd. Men den gör det lättare att uppnå samhälleliga mål. Vilka andra fiktiva hållpunkter har vi i samhällsmaskineriet och är de nyttiga? Banksekretessen? Begreppen skuld, försummelse, ansvar, ersättningsskyldighet, skön, säkerhet? Kanske måste de omdefinieras med en social utgångspunkt. Nyckeln till utvecklingen är enligt Reifner "social efterfrågan". Marknaden kommer då att producera den efterfrågade sociala effekten.

I sin artikel om rätten till en god miljö gör *Ole Kristian Fauchald* en genomgång av vilka frontavsnitt, som en verksam miljösyn möter.

Skall individen kunna kräva av staten att den inte företar sig något som skadar miljön? Eller skall individen t o m kunna kräva att staten garanterar miljön, förhindrar skador och ställer skadegörare till svars samt ersätter den enskilde skadelidande? Är det den mänskliga individens rätt det gäller eller är det miljöns egen, naturens, rätt till sin egen utveckling efter sina lagar?

Samspelet mellan politikernas/ideologernas drömmar, experternas vetande och juristernas handläggning belyses praktiskt av *Helle Blomquist* i en artikel om den danske byplanlov. På få områden bryter sig så många tidsåldrars tänkande, så många olika ideologier mot varandra som inom markpolitiken och markplaneringen.

Alle förändringar måste nu ses i ljuset av vad som kan bli möjligt med hänsyn till den nya europeiska gemenskapen. *Per Cramér* ger en försmak av vilka hänsyntaganden vi får räkna med redan på det begränsade området svensk neutralitetspolitikens förenlighet med EG. Särskilt uppseendeväckande är hans slutsats att den svenska riksdagen i december 1990 inte insett att man fattade ett omöjligt beslut om Sveriges inträde i EG med bibehållen neutralitetspolitik.

Senad de föregående artiklarna demonstrerat behovet av nya helhets-syner blir *Eivind Torps* analys av den svenska regerings hållning i samefrågan en ironisk kommentar. Den utmynnar i att regeringen undandrar sig sitt ansvar genom att fragmentarisera problemen.

Sedan vi avskaffat kristendomen och idén om det goda livet samt gjort vårt individuella förnuft till ledstjärna för våra värdeval har vi fått rastlöshet, social oro, kaos, själsnöd och ångest. *Margareta Bertilsson* förklarar i sin artikel varför vi abstraherade, byråkratiskt koncipierade, socialt isolerade individer måste leva med rastlösheten, den sociala oron och själsnöden samt drivna av den spänning som finns mellan vår moral och våra olika etiker framskola ett nytt professionellt släkte av "tänkare" med förmåga att arbeta med komplexa sammanhang och att integrera skilda rätts- och sanningsanspråk. - Detta framstår som angeläget.

Om någon härfter fått för sig att uppgifterna framstår som övermäktiga kan *Hannu Tolonen* ge tröst. Han finner i sin artikel, efter en genomgång av Hedenius kritik av Hägerströms och Lundstedts förnekande av rättsordningens existens, att det är fullt möjligt att ge de normativa begreppen en klar, entydig och vetenskaplig betydelse.

Redaktionen tillönskar läsarna många oroade stunder!

